

Vergaderjaar 2012–2013

29 282

Arbeidsmarktbeleid en opleidingen zorgsector

Nr. 179

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juli 2013

Hierbij zend ik u twee rapporten van de Inspectie SZW over certificatie in arbodienstverlening en gezond en veilig werken in de zorg¹.

Rapport Certificeren arbozorg, meer dan papier!

De arbodiensten en arbodeskundigen² worden gecertificeerd door instellingen die daarvoor zijn aangewezen door de overheid. Certificatie van arbodiensten en arbodeskundigen moet een goede basis geven voor de kwaliteit van arbodienstverlening.

De Inspectie SZW houdt toezicht op de certificerende instellingen. Dit onderzoek richt zich op de kwaliteit van de certificatie van arbodiensten en persoonscertificatie van arbodeskundigen. Daarnaast is gekeken of en in welke mate de certificatie van invloed is op de kwaliteit van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).

De Inspectie SZW is van oordeel dat de certificerende instellingen het werk consciëntieus uitvoeren. Op een aantal punten is verbetering wenselijk. Met de inspectie ben ik van mening dat bij certificatie meer aandacht moet worden besteed aan de uitvoering en de kwaliteit van de geleverde producten. Bij de certificatie zou bijvoorbeeld meer aandacht kunnen worden besteed aan de kwaliteit van de toets op de RI&E. Het nieuwe certificatieschema met de eisen aan arbodeskundigen dat op 1 juli 2012 in werking is getreden, zal naar verwachting na de overgangsregeling leiden tot meer aandacht voor de kwaliteit van de producten. Verder moet betere afstemming plaatsvinden tussen de certificerende instellingen over de wijze van beoordeling.

De certificerende instellingen herkennen dit beeld en hebben aangegeven te zullen werken aan verbetering. De Inspectie SZW zal hierop toezien.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

² Betreft arbeids- en organisatiedeskundige, arbeidshygiënist en hogere veiligheidskundige

De sector Zorg en Welzijn heeft voor de Inspectie SZW prioriteit. De zorgvraag en de zorgzwaarte nemen naar verwachting toe. Daarom is het belangrijk dat medewerkers duurzaam en productief inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt. Ook blijkt uit de werkgeversenquête arbeid (2011) dat op een aantal punten de arbeidsrisico's in de zorg hoger liggen dan gemiddeld.

De sectorrapportage Zorg en Welzijn 2010 – 2012 beschrijft de resultaten van activiteiten van de Inspectie SZW in acht segmenten van de sector zorg en welzijn. Deze acht segmenten zijn: de verpleging, verzorging en thuiszorg, ziekenhuizen, gehandicaptenzorg, kinderopvang, geestelijke gezondheidszorg, welzijn en maatschappelijke dienstverlening, jeugdzorg en ambulancediensten.

Ik wil benadrukken dat de inspectieresultaten in de sectorrapportage niet representatief zijn voor de hele sector zorg en welzijn en de afzonderlijke segmenten. De Inspectie SZW werkt risicogericht om haar capaciteit optimaal te benutten. De acht segmenten en de geïnspecteerde instellingen zijn gekozen op basis van risicoanalyses en gegevens over de naleving van Arboret- en regelgeving. Binnen deze segmenten worden instellingen en locaties bezocht met een verhoogd risicoprofiel. Instellingen die eerder bij inspecties een goede beoordeling hebben gekregen, worden ontzien. De resultaten in de sectorrapportage moeten in dit licht worden gezien.

De Inspectie SZW concludeert dat werkgevers en werknemers in de sector zorg en welzijn investeren in de bescherming van werknemers. Uit de sectorrapportage blijkt dat er in alle segmenten van de zorg en welzijn arbocatalogi zijn voor de belangrijkste risico's, waaronder werkdruk, fysieke belasting en agressie en geweld, en dat arbodeskundigen deze catalogi kennen, raadplegen en gebruiken. Verder blijkt uit de sectorrapportage dat instellingen in de zorg en welzijn, in het bijzonder de instellingen in de acht prioritaire segmenten, vaker dan gemiddeld voldoen aan de wettelijke verplichtingen uit de Arboret. Zo heeft gemiddeld 74% van de bedrijven in Nederland een ziekteverzuimbeleid, tegenover 86% respectievelijk 93% van de instellingen in de zorg en welzijn en de acht prioritaire segmenten.

De sectorrapportage laat ook zien dat verbeteringen nodig zijn. Het arbeidsgerelateerde verzuim in de sector zorg en welzijn is in de periode 2005–2011 hoger dan het gemiddelde in Nederland (1,2% versus 1,0%). Psychosociale arbeidsbelasting (PSA), waarvan werkdruk in het bijzonder, en fysieke belasting zijn de belangrijkste arbeidsrisico's. Ongeveer de helft van het werkgerelateerde verzuim wordt veroorzaakt door PSA en een derde door fysieke belasting. Verder merkt de Inspectie SZW op dat kennis en informatie over gezond en veilig werken bekend zijn bij arbodeskundigen in de instellingen, maar onvoldoende terechtkomt bij het bestuur en de werkvloer (management en werknemers).

Ik constateer dat werkgevers- en werknemersorganisaties erkennen dat PSA en fysieke belasting belangrijke risico's zijn in hun segmenten én dat zij daar in overleggen en in arbocatalogi aandacht aan besteden. Ik beschouw dit als positief. Tegelijkertijd vind ik dat instellingen meer kunnen en moeten doen om de blootstelling aan vooral PSA en fysieke belasting aan te pakken. Ik roep instellingen en hun vertegenwoordigende organisaties in de sector zorg en welzijn op om aandacht te besteden aan de doorwerking van de arbocatalogi en RI&E naar de werkvloer.

Voorlichting is noodzakelijk om het bewustzijn over arbeidsrisico's bij medewerkers te vergroten.

Met het Actieplan Gezond Bedrijf stimuleer ik samen met mijn collega van VWS de instellingen in de zorg en welzijn om werk te maken van duurzame inzetbaarheid, waaronder het aanpakken van PSA en fysieke belasting. Daarnaast werk ik aan een plan van aanpak om de komende jaren PSA in ondernemingen en instellingen aan te pakken. Ook het Actieplan Veilig werken in de zorg van de Ministers van VWS, BZK en V&J zet in op een veiliger werkklimaat.

De Inspectie SZW blijft de komende jaren intensief toezien in de zorg en welzijn. De focus ligt daarbij in 2013 en 2014 op PSA. Bij instellingen die de regels bij herhaling overtreden treedt de Inspectie SZW streng op.

Ik reken erop dat gezond en veilig werken in de sector zorg en welzijn wordt verbeterd met de inzet van werkgevers en werknemers en hun vertegenwoordigende organisaties, in combinatie met selectief en streng toezicht door de Inspectie SZW.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
L.F. Asscher